

معاونت پژوهشی

موضوع	تاریخ تصویب	مرجع تصویب
اساسنامه مرکز مطالعات آمریکای شمالی و اروپا	۱۳۸۴/۰۶/۲۳	هیات امنای دانشگاه

اساسنامه مرکز مطالعات آمریکای شمالی و اروپا

مقدمه

حوزه مطالعات آمریکای شمالی و اروپا با انگیزه های متفاوت بعد از جنگ جهانی دوم شکل گرفت. از طرفی، جهان خسته از جنگ به دنبال راه های تعامل صلح آمیز و شناخت عمیق تر ظرفیت های فرهنگی، اقتصادی و سیاسی دیگری بود. از طرف دیگر انگیزه ایجاد شناخت نسبت به یافته های ملی و تمدنی ایجاب می کرد که آمریکاشناسی توسط دولت آمریکا و شناخت کشورهای اروپائی توسط دولت های اروپائی تقویت شود. تهدیدهای خارجی دلیل دیگری بود که بسیاری از کشورها خصوصا قدرت های رقیب به مطالعه حوزه رقابتی قدرت می پرداختند. از همین منظر شکل گیری اولین دپارتمان مطالعات آمریکا در آلمان و تاسیس دپارتمان مطالعات آمریکای شمالی در سال ۱۹۶۷ در اتحادیه جماهیر شوروی - روسیه مورد توجه می باشد.

مطالعات آمریکای شمالی و اروپا طبیعت، بین رشته ای دارند و حوزه های مختلف علوم سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، ادبیات، فلسفه و تاریخ در شناخت این حوزه نقشی جدی پیدا کرده اند. در آغاز مطالعات آمریکا شناسی با مطالعات فرهنگ شناسی آمریکا شروع شد ولی از آنجا که نهضت فکری جدی در آمریکا وجود داشت که به دنبال تدوین اندیشه، فرهنگ و تمدن ملی آمریکا بودند. به مطالعات میان رشته ای در حوزه آمریکاشناسی کشانده شدند و ناگزیر بخش برجسته مطالعات آنها به فرهنگ، ادبیات و تمدن آمریکا مرتبط می شد. این مطالعات ریشه های متفاوتی داشت، ولی در آغاز کار مطالعه فردریک جکسون ترنر تحت عنوان «اهمیت طلایه داران در تاریخ آمریکا» [۱۸۹۳] از اهمیت زیادی برخوردار بود. در واقع نکاتی توجه به پیشرفت موجب بهم ریختن نگاه رسمی به مقوله ها شد. در سال ۱۹۳۶ دانشگاه جورج واشنگتن برنامه ای را تحت عنوان آمریکاشناسی آغاز کرد. در همان سال، دانشگاه هاروارد یک دوره لیسانس در تاریخ تمدن آمریکا تأسیس کرد و کتاب های خاصی مثل کار

پرینگتون تحت عنوان رخ داده‌های اساسی در اندیشه آمریکائی (۱۹۲۷ - ۱۹۳۰) یا کتاب متیسون " در خصوص رنسانس آمریکا (۱۹۴۱) نمونه‌هایی از کارهای آن دوره هاروارد را به خود اختصار داد. ظهور مطالعات انتقادی تأثیر گسترده‌ای هم بر مطالعات آمریکای شمالی و هم بر مطالعه کشورهای اروپائی گذاشت.

تعصبات و فشارهای نازیسم آلمان موجب شد بسیاری از متفکران فرهنگ شناسی آلمانی مثل هنا آرنندت و اعضای مکتب فرانکفورت مثل آدرنو، هورخایمر و مارکوزه به آمریکا مهاجرت کنند. حضور متفکرین آلمانی نگاه انتقادی را وارد حوزه‌های فرهنگ شناسی آلمان کرد و نقش رسانه‌های ارتباط جمعی را در تسخیر توده‌ها پر رنگ نمود. بر این اساس، باید گفت مجموعه مطالعات انجام شده در خصوص آمریکا و اروپا در حوزه‌های مختلف معرفتی، تمدنی، ادبی، هنری و مباحث مربوط به رسانه‌ها و به طور خاص سینمای آمریکا و اروپا، حوزه گسترده‌ای از منابع مطالعاتی را تولید کرده است که در واقع منابع گسترده‌ای را در اختیار دانشجویان کارشناسی ارشد رشته مطالعات بین‌المللی آمریکا و اروپا قرار می‌دهد.

با توجه به حوزه گسترده منافع و تضاد بین ایران و آمریکای شمالی و همچنین کشورهای اروپایی اعم از اروپای شرقی و غربی خصوصا کشورهای محوری مثل روسیه، آلمان، بریتانیا و فرانسه، ضرورت تأسیس این حوزه مطالعاتی امری واضح و بدیهی به نظر می‌رسد. در حال حاضر هیچ‌گونه مرکز یا گروه علمی در خصوص پژوهش و آموزش مطالعات آمریکای شمالی و اروپا وجود ندارد و این مرکز آغاز این راه محسوب می‌شود. دو رویکرد اساسی بر این حوزه مطالعات حاکم است. رویکرد اول شناخت ظرفیت‌های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی آمریکا و کشورهای اروپایی است و رویکرد دوم مطالعه تهدیدها و تضاد منافع در روابط با ایران و این کشورهاست هر دو رویکرد از نگاه علمی محل توجه می‌باشد و این مرکز تلاش دارد هم با ابعاد شناختی و هم به جنبه‌های ارتباطات بین فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ایران و این گروه از کشورها بپردازد.

با توجه به این مقدمه، مرکز مطالعات آمریکای شمالی و اروپا خود را موظف می‌داند در جهت توسعه و تعمیق فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی آمریکاشناسی و اروپاشناسی تلاش نموده و بر اساس اساسنامه مرکز فعالیت‌های خود را تنظیم کند.

ماده ۱. اهداف

- ایجاد و اجرای رشته‌های آموزشی با هدف توسعه شناخت علمی در خصوص بنیان‌های تاریخی و ساختارهای معاصر اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و فلسفی آمریکای شمالی و اروپا

- انجام مطالعات لازم به منظور بهره گیری از تجربیات مفید غرب و ارائه پیشنهادات کاربردی به مسئولین کشور به منظور پیشگیری از ضررهای ساختاری و مرتبط با روندهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی روزمره

- مطالعات تهدیدها و خطرات ناشی از ارتباطات دو جانبه با کشورهای اروپایی با تهدیدهای یکسویه از ناحیه آمریکا و اروپا در بخش های مختلف فرهنگ، اقتصاد و سیاست

- تأسیس حوزه های نظری مطالعات آمریکای شمالی و اروپا در قلمروهای مختلف و با رویکردهای مطالعات استراتژیک و آینده نگرانه

ماده ۲. وظایف

- انجام پژوهش های بنیادین مساله محور در حوزه های مربوط به آمریکای شمالی و کشورهای اروپایی با تأکید بر رویکردهای بین رشته ای و چند رشته ای

- اجرای پروژه های پژوهشی کاربردی در راستای پاسخگویی به نیازهای نظری و عملی تصمیم سازان، سیاست گذاران، برنامه ریزان، مدیران در بخش های دولتی و خصوصی در ارتباط با مسائل مربوط به قلمروهای گوناگون آمریکای شمالی و کشورهای اروپایی

- اجرای پروژه های پژوهشی در سطح بین المللی و با مشارکت محققان داخلی و خارجی به ثبت پاسخگویی به نیازهایی که فضای به هم پیوسته جهانی و شبکه یک پارچه شده روابط بین المللی را در بر می گیرد و ارائه راه حل های بومی - جهانی در این راستا

- برگزاری کارگاه های آموزشی - پژوهشی و کنگره های تخصصی

- اجرای دوره های آموزشی رسمی یا کوتاه مدت در حوزه مطالعات آمریکای شمالی و اروپا

- ایجاد زمینه برای انجام رساله های کارشناسی ارشد و دکتری خارجی در حوزه های بین کشوری مثل ایران و آمریکا و ایران و کشورهای اروپایی

- ایجاد زمینه مناسب برای انجام پژوهش های بین فرهنگی اساتید، دانشگاه های ایران، آمریکا و کشورهای اروپایی انتشار نتایج و دستاوردهای پژوهشی در قالب فصل نامه و کتاب در حوزه مطالعات آمریکای شمالی و اروپا

- ارائه خدمات پژوهشی و آموزشی به سازمان های ذیربط که به نوعی در تعامل بین المللی سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و علمی و پژوهشی با آمریکای شمالی و اروپا می باشند.

ماده ۳- ارکان مرکز

ارکان مرکز عبارتند از

شورای راهبردی

شورای علمی

رئیس مرکز

ماده ۴- شورای راهبردی

شورای راهبردی بالاترین مرجع سیاست گذاری مرکز بوده و متشکل است از:

رئیس دانشگاه تهران (رئیس شورا)

رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

رئیس مرکز مطالعات استراتژیک شورای مصلحت

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه تهران

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهران

معاون آموزشی و پژوهشی وزارت امور خارجه

رئیس دانشکده صدا و سیما

رئیس مرکز (دبیر شورا)

تبصره - جلسات شورای راهبردی با درخواست رئیس مرکز و تأیید رئیس شورا تشکیل می شود و دبیر جلسه موظف است دستور جلسات را تهیه نمایند

ماده ۵- وظایف و اختیارات شورای راهبردی

- پیشنهاد برنامه و بودجه مربوط به فعالیت های مرکز به دانشگاه
- تأیید تراز مالی و حساب سود زیان سالانه مرکز بر اساس شاخص های مصوب جهت ارائه به دانشگاه
- تأیید آیین نامه های اجرایی مرکز
- بررسی عملکرد سالانه مرکز
- پیشنهاد انحلال مرکز به دانشگاه
- پیشنهاد با تغییر اساسنامه به دانشگاه

ماده ۶ - شورای علمی

شورای علمی متشکل از اعضای هیأت علمی مرکز و اعضای وابسته آن می باشد.

ماده ۷- وظایف و اختیارات شورای علمی

- بررسی و پیشنهاد برنامه ها، آیین نامه ها و طرح های آموزشی و پژوهشی به شورای راهبردی برای تصویب
- برنامه ریزی برای برگزاری کنفرانس ها و سمینارها و کارگاه های علمی و پژوهشی
- بررسی و تأیید انتشار نشریات و کتب علمی و تخصصی
- بررسی و تأیید صلاحیت علمی پژوهشگران و اعضای هیات علمی مرکز
- بررسی و تصمیم گیری در مورد اموری که از سوی رئیس مرکز به شورا محول می شود

- بررسی و تأیید برنامه های آموزشی گروه های علمی مرکز

ماده ۸- رئیس مرکز

رئیس مرکز بالاترین مقام اجرایی مرکز می باشد که از بین اعضای هیأت علمی دانشگاه و با پیشنهاد شورای راهبردی و حکم رئیس دانشگاه به مدت ۳ سال منصوب می شود و انتخاب مجدد بلامانع است

ماده ۹- وظایف و اختیارات رئیس مرکز

- اداره کلیه امور مرکز بر طبق اساسنامه ۱۳۸۴/۰۶/۲۳ و مقررات دانشگاه

- تهیه و تنظیم بودجه سالیانه و ارائه آن به شورای راهبردی مرکز

- برنامه ریزی و اتخاذ تدابیر لازم برای تقویت امکانات علمی، پژوهشی و مالی مرکز

- عقد قرارداد به نمایندگی از مرکز با کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی در چهارچوب سیاست های مصوب بر طبق مقررات دانشگاه

- ارائه گزارش عملکرد سالیانه مرکز به شورای راهبردی

- نظارت بر روابط داخلی و بین الملل مرکز

- تهیه و تنظیم آیین نامه ها و دستورالعمل های مورد نیاز و ارائه آن به شورای راهبردی

- انتخاب معاونین، مدیران و دیگر مسئولان اجرایی و پژوهشی مرکز و اقدام برای صدور احکام مسئولیت آنان در چهارچوب

مقررات دانشگاه

ماده ۱۰- مقررات اداری، مالی و استخدامی

- امور اداری و مالی مرکز مطابق مقررات و آیین نامه های دانشگاه تهران خواهد بود

- جذب، ترفیع و ارتقای اعضای هیات علمی مرکز طبق مقررات و آیین نامه های دانشگاه انجام می شود

تبصره- رئیس مرکز مجاز است بر حسب نیاز از اعضای هیات علمی دانشگاه ها و مراکز پژوهشی خارج از کشور طبق

ضوابط جهت همکاری دعوت به عمل آورد.

ماده ۱۱- منابع مالی

- کمک های مالی اشخاص حقیقی و حقوقی طبق مقررات دانشگاه.

- درآمد حاصل از فعالیت های پژوهشی و آموزشی مرکز در چهارچوب سیاست ها و مقررات دانشگاه

- عقد قراردادهای آموزشی و پژوهشی با سازمان های دولتی و غیر دولتی داخلی و خارجی وفق مقررات مربوط

ماده ۱۲- انحلال مرکز

انحلال مرکز مطابق ضوابط آئین نامه های دانشگاه تهران صورت می گیرد.

در صورت انحلال مرکز، اموال و دارایی های آن پس از تسویه دیون به دانشگاه تهران منتقل و همچنین اعضای هیأت علمی

پیوسته آن در گروه های آموزشی و پژوهشی دانشگاه جایابی خواهند شد

این اساسنامه در ۱۲ ماده و ۳ تبصره در تاریخ ۱۳۸۴/۰۶/۲۳ به تصویب هیات امنای دانشگاه تهران رسید.